

Κουνουπίν. Μύτικ. κ.ά.) : Πουλὸ γουργουνιάτ'κου ζητᾶνι, δὲ φτάνουμι νὰ πληρώσουμι Αἰτωλ.

γουργουνίδα ἡ, Κέρκ. (Κασσιόπ.Σιν.)Κύνθ.Μῆλ. γουργουνίδα Πελοπν. (Κορινθ. Πιτσᾶ Τρίκκ.) γουργουνί'α Κάρπ. ('Απέρ.) Κάσ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γουργοῦνι καὶ τῆς παραγ. καταλ. -ίδα.

1) Τὸ ζῶον Γλομερίς τῆς οἰκογ. τῶν Μυριαπόδων (Millepedi) Κάρπ. ('Απέρ.) Κάσ. Συνών. γουργουνάκι 2, γουργοῦνι 4, γουργουνίτσα 2, γουργουννομπούμπαρο, γουτζέλι, μαμμουρίδα, προβατίνα. 2) Εἶδος ἀγρίας νήσσης Κέρκ. (Κάβ. Χλομ.) Συνών. ἀγριογουργουνίδα. 3) Τὸ φυτὸν Κυκλάμινον τὸ νεαπολιτανικὸν (Cyclamen neapolitanum) τῆς οἰκογ. τῶν Ἑρανθιδῶν ἢ Πριμουλιδῶν (Primulaceae) Κέρκ. (Κασσιόπ. Σιν.): Τῇ βατάτα τῇ γουργουνίδας τῇ γόβουμε καὶ τρέβουμε ὅθι ἔχουμε λειχῆνα Κασσιόπ. Συνών. ἀζινίτσα, βουκάμενος, γουργούνα 8, γουργουνίτσα 5, γουργουννοπάπουτσο, γουργουννοπατάτα, γουργουννόχορτο 1, γουργουννοπόδαρο 5, καλαπόδι, κυκλαμιά, κυκλαμίδα, ντρίμερο, πετρομάνουρο, τῆς γῆς τὸ ψωμί.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γουργουνίδα καὶ ὡς τοπων. Κέρκ. (Σιν.) 4) Τὸ φυτὸν Ἑλμινθία ἢ ἔχινουιδῆς (Helminthia ἢ Picris echinoides) τῆς οἰκογ. τῶν Συνθέτων (Compositae) Κύνθ. Μῆλ. Συνών. εἰς λ. γουργουνίτσα 4. 5) Ἡ παιδιὰ γουργοῦνα, περὶ τῆς ὁπ. βλ. γουργοῦνα 9, ἐνθα καὶ συνών., Πελοπν. (Κορινθ. Πιτσᾶ Τρίκκ.) 6) Λάκκος μικρός, ἐντὸς τοῦ ὁποίου οἱ παῖται τῆς παιδιᾶς γουργοῦνα προσπαθοῦν νὰ ρίψουν κῶνον πεύκης, ὅστις χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν παιδιὰν ταύτην ὡς γουργοῦνα Πελοπν. (Κορινθ.)

γουργουνίζω Κύπρ. (Καλοπαναγιώτ. Μουτουλ. Πεδουλ. Πρόδρομ. κ.ά.)—Ν. Πολίτ., Παροιμ. 4, 107—Λεξ. Βάιγ. Κομ. Ψύλλ. Μπριγκ. Δημητρ. γουργουνίζου Σαμοθρ. γ'ρουνίζω Πελοπν. ('Ανω Ἀστέρ. Οἷτυλ.)—Λεξ. Πόππλετ. γ'ρουνίζω Πελοπν. (Λεῦκτρ.) γκ'ρουνίζω Εὐβ. (Ξηροχώρ.) γουργουνίζου Β. Εὐβ.

Τὸ Βυζαντ. γουργουνίζω.

1) Γρυλλίζω, φωνάζω ὡς χοῖρος Εὐβ. (Ξηροχώρ. κ.ά.) Κύπρ. (Καλοπαναγιώτ. Μουτουλ. Πεδουλ. Πρόδρομ. κ.ά.) Πελοπν. ('Ανω Ἀστέρ. Λεῦκτρ. Οἷτυλ.) Σαμοθρ.—Λεξ. Βάιγ. Κομ. Πόππλετ. Ψύλλ. Μπριγκ. Δημητρ.: Τὸ γ'ρουνί γ'ρουνίζει Λεῦκτρ. Ἀμα θυργιάσ' ἡ κιὸς κ' ἐναι δεμένο τὸ γου'οῦν', γου'ουνίζ' (ἄμα θυργιάσ' ἡ κιὸς—ἄμα ἐπιδεινωθῇ ὁ καιρὸς) Σαμοθρ. Ἀντάκωσεν νὰ γουργουνίῃ (ἡ λούτα), τξ' ἀλώπως ἔφραεν τὰ πίτερα μάνι - μάνι (ἀντάκωσεν= ἄρχισε, ἀλώπως=νομίζω πῶς) Πεδουλ. Σκυλλί δὲ γαβγίζ', γίδ' δὲ βιλιάζ', γ'ρουν' δὲ γουργουνίζ' (ἐξ ἐπωδ.) Εὐβ. Ἡ σημ. καὶ εἰς Σομ. 2) Φέρομαι ἀγροίκως Ν. Πολίτ., Παροιμ. 4, 107—Λεξ. Μπριγκ. Βάιγ. Δημητρ. Συνών. γαῖδοερέω, γαῖδοερίζω 1, γαῖδοεροβαστῶ, γαῖδοεροφέρεω.

γουργουνίλα ἡ, Πελοπν. (Καλάβρυτ.) γ'ρουνίλα Αἰγιν. γουργουνίλα Μακεδ. (Πεντάπολ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γουργοῦνι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίλα.

Ἡ ὁσμὴ τοῦ χοίρου ἐνθ' ἄν. Συνών. γουργουνάδι 2.

γουργουνίστικα ἐπίρρ. Κεφαλλ.—Λεξ. Βάιγ. Ἐκ τοῦ οὐδ. τοῦ οὐσ. γουργουνίστικος. Ὁ τύπ. καὶ εἰς Σομ., εἰς Δουκ. δὲ εἰς λ. γουργοῦνι καὶ ὁ τύπ. γουργουνιστικά.

Δίκην χοίρου, ἀπρεπῶς ἐνθ' ἄν. : Τοῦ φέρθηκε γουργουνίστικα Κεφαλλ. Συνών. γαῖδοερίνα 2, γαῖδοερίτικα.

γουργουνίστικος ἐπίθ. Κεφαλλ.—Λεξ. Βάιγ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γουργοῦνι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίστικος. Ὁ τύπ. καὶ εἰς Σομ.

1) Ὁ προερχόμενος ἐκ χοίρου, ὁ χοίρειος ἐνθ' ἄν. : Γουργουνίστικο κρέας Κεφαλλ. Συνών. γουργουνένιος, γουργουερός, γουργουνήσιος γουργουνίστικος, γουργουνίτσινος. 2) Ἀπρεπῆς, ἀγροίκος ἐνθ' ἄν.: Ὁ τρόπος τοῦ ἦτανε πολὺ γουργουνίστικος Κεφαλλ.

γουργουνίτικος ἐπίθ. ἐνιαχ. γουργουνί'κος Θράκ. (Κασταν. Σκοπ. Τσορλ.) γουργουνί'κους Θεσσ. ('Αλμυρ.) Προπ. (Μαρμαρ.) γ'ρουνί'κους Μακεδ. (Μοσχοπόταμ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γουργοῦνι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίτικος.

1) Ὁ προερχόμενος ἐκ τοῦ χοίρου, ὁ χοίρειος Θράκ. (Κασταν. Σκοπ. Τσορλ.) Μακεδ. (Μοσχοπόταμ.) Προπ. (Μαρμαρ.): Πίττα φυλλωτὴ με γουργουνί'κη λίγδα (=λίπος) Σκοπ. Ἀπὸ τότες ἔχ'νε σὲ καλὸ τὰ Χριστούγεννα νὰ τρῶνε γουργουνί'κο κρέας Τσορλ. Βράζ'νε τὰ πράσα με γουργουνί'κη λίγδα καὶ τὰ βάζ'νε κατάπλασμα Κασταν. Γουργουνί'κα τσαρούχια Μαρμαρ. Συνών. εἰς λ. γουργουνίστικος 1. 2) Τὸ οὐδ. καὶ ὡς οὐσ., ἡ ἀπρεπῆς συμπεριφορὰ Θεσσ. ('Αλμυρ.): Τὸ 'καμες πάλι τοῦ γουργουνί'κου σου (ἐφέρθηκες πάλιν ἀπρεπῶς). Συνών. εἰς λ. γουργοῦνι 3β.

γουργουνίτσα ἡ, πολλαχ. γ'ρουνίτσα Πελοπν. (Κάμπος Λακων. Μαντίν. Σαηδόν.) γουργουνίτσα Ἡπ. (Ξηροβούν.) Πελοπν. (Αἰγ. Βερεστ. Καρδαμ. Κλειτορ. Μαντίν.) Στερελλ. (Λαμ. Ναύπακτ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γουργοῦνα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίτσα.

1) Ἡ μικρὰ θήλεια χοῖρος Πελοπν. (Γαργαλ. Γορτυν. Κάμπος Λακων. Κίτ. Κοπαν. Μάν. Μεσσην. Σαηδόν. Τριφυλ. κ.ά.): Ὁ μυλωνᾶς εἶχε μιὰ γ'ρουνίτσα τσαὶ τὴν ἔσφαξε Κάμπος Λακων. Ἡ γουργουνίτσα μου πάνου 'ς τοὺς ἑξι μῆνους βγήκε με παιδιὰ (ἐγέννησε, ὅταν εἶχε ἡλικίαν ἐπτά μηνῶν) Γαργαλ. Φέρε λιγάκια χόρτα νὰ φάῃ ἡ γουργουνίτσα Μάν. || Φρ.

Ἡ ἀρναδίτσα τέσσερους κ' ἡ γουργουνίτσα πέντε κ' ἐγὼ ἡ καλὴ νοικοκυρὰ ἐξήντα πέντε ἡμέρες (ὑποτίθεται ὅτι τὰ λέγει αὐτὰ ἡ γάττα ὡς πρὸς τὴν χρόνον τῆς κυήσεως) Πελοπν. || Αἰνίγμ.

Γουργουνίτσα γαστρωμένη | τὴ σπηλίτσα πάει καὶ βαίνει (τὸ πλήρες φαγητοῦ κοχλιάριον καὶ τὸ στόμα) Μεσσην.

Γουργουνίτσα γαστρωμένη | κι ἀπὸ τὸ λαιμὸ δεμένη (ἡ ἄτρακτος) αὐτόθ. Συνών. γουργουννοπούλα, μπουζοπούλα. 2) Τὸ ζῶον Γλομερίς τῆς οἰκογ. τῶν Μυριαπόδων (Millepedi) Ἡπ. (Ξηροβούν.) Πελοπν. (Βερεστ. Δίβρ. Γαργαλ. Τριφυλ. Φιγάλ. κ.ά.): Οἱ γουργουνίτσες δὲν ἀφίνουν τίποτα νὰ φυτρώσῃ 'ς τὸν κῆπο Γαργαλ. Συνών. γουργουνάκι 2, γουργοῦνι 4, γουργουνίδα 1, γουργουννομπούμπαρο, γουτζέλι, μαμ-

μουρίδα, προβατίνα. 3) Τὸ θαλάσσιον ὕστρεον Κόγχη τῆς Ἀφροδίτης (Concha venerea) τῆς οἰκογ. τῶν Ἀφροδιτιδῶν (Veneridae), ἡ χοιρίνη τῶν Ἀρχαίων Πελοπ. (Καρδαμ. Οἶτυλ.) Συνών. βασκαντήρα 2, βασκαντούρα, γουρούνα 5, γουρουναδέλα, γουρουνάκι 4, γουρουνακίδα, κλάστρα, μαρίτσα, ματοπιιάστρα, σβυρνιά, τζεμπουτζίκι. 4) Τὸ φυτὸν Ἑλμινθία ἡ ἔχινουειδής (Helminthia ἢ Pieris echinoides) τῆς οἰκογ. τῶν Συνθέτων (Compositae) Πελοπ. (Κλειτορ. Μεσσην.) Συνών. ἀγριοζοχός, γουρουνάκι 11γ, μπαμπανιά, χοιροβότανο, χοιρολαίμι, χοιρόχορτο. 5) Τὸ φυτὸν Κυκλάμιον τὸ νεαπολιτανικόν (Cyclamen neapolitanum) τῆς οἰκογ. τῶν Ἑρανθιδῶν ἢ Πριμουλιδῶν (Primulaceae) Πελοπ. (Γορτυν. Λακων.) Συνών. εἰς λ. γουρουνίδα 2. 6) Τεμάχιον ξύλου σφαιρικοῦ χρησιμοποιοῦμενον εἰς τὴν ὁμώνυμον παιδιὰν γουρουνίτσα Πελοπ. (Βέρβ. Δυρράχ. Κοπιν. Κυνοῦρ. Μαντίν. Σκορτσιν.) Συνών. γουρούνα 8. 7) Εἰδος παιδιᾶς (βλ. γουρούνη 10) Κεφαλ. Πελοπ. (Αἶγ. Ἀρκαδ. Ἀρν. Βασαρ. Βέρβ. Βερεστ. Γαργαλ. Δυρράχ. Ζελίν. Καλάβρυτ. Κερπιν. Κλειτορ. Κοπιν. Κορινθ. Κυνοῦρ. Λακων. Λάλ. Μάν. Μεσσην. Σκορτσιν. Στεμνίτσ. Συκιά Λακων. Τριφυλ.) Στερελλ. (Λαμ. Ναύπακτ.) 8) Ἑτέρα παιδιὰ παιζομένη ὡς ἐξῆς: Εἰς τῶν παικτῶν γίνεται μάννα, ἡ ὁποία, ἐγκλείουσα ἐντὸς τῶν δύο προτεταμένων παλαμῶν τῆς ἐν χαλίκιον, περιέρχεται τοὺς κύκλῳ ἱσταμένους παίκτας, ἔχοντας ὁμοίως ἐγκλείστους καὶ προτεταμένους τὰς παλάμας, καὶ ἐμβάλλει κρυφίως ἐντὸς τῶν παλαμῶν, ἐνὸς ἐξ αὐτῶν, συνήθως τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου, τὸ χαλίκιον. Ἐξακολουθεῖ ὁμοῦς νὰ περιφέρει τὰς παλάμας κλειστάς καὶ εἰς τοὺς ἄλλους πρὸς ἐξαπάτησίν των, ἵνα ὁ λαβὼν τὸ χαλίκιον, ἀπασχολουμένων τῶν λοιπῶν, εὖρη τὴν κατάλληλον περίστασιν καὶ φύγῃ ἐκ τοῦ κύκλου χωρὶς νὰ τὸν ἐννοήσουν, διότι, ἂν κατορθώσῃ νὰ τὸν ἐγγίσῃ τις διὰ τῆς χειρός, ὀφείλει νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ χαλίκιον εἰς τὴν μάνναν, διὰ νὰ ἀρχίσῃ ἐκ νέου ἡ διαδικασία τῆς παιδιᾶς. Ὁ κατορθῶν ὁμοῦς νὰ διαφύγῃ ὀνομάζεται γουρουνίτσα καὶ ἱσταται μακράν. Ἀκολουθῶς ἡ μάννα μυστικῶς προτρέπει ἕνα ἕκαστον τῶν λοιπῶν νὰ λάβῃ οἰονδήποτε ὄνομα θέλει, εἴτε δένδρου εἴτε καρποῦ εἴτε ἄλλου ἀντικειμένου, λαμβάνει δὲ καὶ αὐτὴ ἐν ὄνομα. Τούτου γενομένου καλεῖ τὴν γουρουνίτσαν νὰ προσέλθῃ, διότι ἤλθεν ἡ μάννα τῆς καὶ ἔφερεν εἰς αὐτὴν πολλὰ καλὰ. Τότε ἡ γουρουνίτσα καλεῖ ἕνα οἰονδήποτε, ἐκφέρουσα ψευδώνυμον, καὶ ἐὰν μὲν τὸ ὄνομα τύχῃ νὰ εἶναι τῆς μάννας, πηγαίνει πρὸς αὐτήν, ἐὰν ὁμοῦς εἶναι τινος τῶν παικτῶν, ὀφείλει οὗτος νὰ σπεύσῃ πρὸς τὴν γουρουνίτσαν καὶ νὰ τὴν φέρῃ ἐπὶ τῶν ὤμων εἰς τὴν μάνναν εἰς τὴν ὁποίαν παραδίδει τὸ χαλίκιον. Οὕτω δὲ ἐπαναλαμβάνεται ἐξ ἀρχῆς ἡ παιδιὰ Πελοπ. (Γορτυν. Μαντίν.)

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γουρουνίτσα Πελοπ. (Ἀρκαδ.) Γουρουνίτσες Πελοπ. (Ὀλυμπ.)

γουρουνίτινος ἐπίθ. Κέρκ. γουρ'νίτινος Κέρκ. Παξ.

Ἐκ τοῦ οὗς. γουρούνη καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίτινος.

Γουρουνίστικος 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Πᾶρε βάγιο ἀπὸ τῆς βαγιόφορα, μαυρομάνικο μαχαίρι, νὰ κόψετε τὸ ρῖμμα τ' ἀνθρωπίτισιν, τὸ γουρ'νίτισιν, τὸ γιδίτισιν (βαγιόφορα = ἡ ἐορτὴ τῶν Βαίων, ρῖμμα = ἡ ὁ-

φθαλμικὴ ἀσθένεια πτερύγιον ἐξ ἐπώδ.) Κέρκ.

γουρουνοασβός ὁ, ἐνιαχ. γουρουνόασβος Λεξ. Πρω. Δημητρ.

Ἐκ τῶν οὗς. γουρούνη καὶ ἀσβός.

Τὸ θηλαστικὸν Τρόχος ὁ χοιροειδής (Meles taxus) τῆς οἰκογ. τῶν Ἀρκτιδῶν (Ursidae) ἐνθ' ἄν. Συνών. ἄρκαλος, ἀσβός, ἀσβούδι, ἀσβούνη, μπουρσοῦκι, ὕστριγκας.

γουρουνοβασιλικός ὁ, Πελοπ. (Βάλτ. Βερεστ. Γαργαλ. Δίβρ. Ἡλ. Μεσσην. Τριφυλ. κ.ά.) γουρ'νοβασιλικός Πελοπ. (Βάλτ. Γαργαλ. Δίβρ. Κοντογόν. Μαργέλ. Μεσσήν. Μηλιώτ. Παιδεμέν. Ποταμ. Πυλ. κ.ά.) Οὐδ. γουρ'νοβασιλικὸ Κ. Μαρίν., Ν. Ἔστ. 2 (1928), 258.

Ἐκ τοῦ οὗς. γουρούνη καὶ τοῦ ἐπιθ. βασιλικός.

Τὸ περὶ τοὺς νεφροὺς τοῦ χοίρου λίπος ἐνθ' ἄν.: Πῆρα λιγούλη γουρ'νοβασιλικὸ δανεικόνε, γιὰ νὰ τηγανίσω δγγὺ ἀβγά Πελοπ. (Γαργαλ.) Τὴ γουρ'νόφουσα τὴν πλένουμε καλὰ καὶ στερνά τὴ γιομᾶμε γουρ'νοβασιλικό, ποὺ τὸν ἔχουμε γιαιτρικὸ Μαργέλ. Τὸ γουρουνοβασιλικὸ τὸν ἔχω φυλαμένονε σὲ νιὰ στάμνα, γιὰ νὰ φκειάσουμε καὶ κᾶνα γλυκὸ Πελοπ. (Δίβρ.) Κρατήσανε κι ἄλγεωτο καμπόσο γουρ'νοβασιλικὸ καὶ τὸ σιγουρέφανε γιὰ γιαιτρικὸ Κ. Μαρίν., Ν. Ἔστ. 2 (1928), 258. Συνών. βασιλικὸ ξύγγι (εἰς λ. βασιλικός Α3), ἀπάκι. Πβ. καὶ εἰς λ. ἀνάλατος Β4β.

γουρουνοβδομάδα ἡ, Ζάκ. γουρ'νοβδομάδα Πελοπ. (Βάλτ. Βερεστ. Γαργαλ. Δίβρ. Κοντογόν. Παιδεμέν. κ.ά.)

Ἐκ τῶν οὗς. γουρούνη καὶ βδομάδα.

Ἡ πρώτη ἐβδομάς τῶν Ἀπόκρεω, ἡ τοῦ Ἀσώτου, κατὰ τὴν ὁποίαν σφάζονται οἱ χοῖροι ἐνθ' ἄν.: Ἀπὸ Δευτέρα ἔχουμε τὴ γουρ'νοβδομάδα καὶ δὲ θὰ μείνει γουρούνη γιὰ γουρούνη ζωντανὸ Πελοπ. (Κοντογόν.) Συνών. γουρουναποκριά, γουρουννοκυριακή, γουρουννοσκότωμα, γουρουννοσφάγισμα, γουρουννοσφαξιά, χοιροσκοτώματα, χοιροσφάγια, χοιροσφαγιές, χοιροσφαξιά, χοιροσφαξίματα.

γουρουνόβηχας ὁ, Πελοπ. (Μεσσην. Τριφυλ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γουρούνη καὶ βῆχας.

Βῆξ ἰσχυρὸς καὶ διαρκὴς ἐνθ' ἄν. Συνών. ἀλεπόβηχας 1, γαιδοῦροβῆχας 1, κορακόβηχας, σκυλλόβηχας, χοιρόβηχας.

γουρουνοβόλι τό, Νάξ. (Φιλότ.) ὀουρουνόβולי Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γουρούνη καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -βόλι.

Πλήθος χοίρων ἐνθ' ἄν.: Μουρέ, εἶδα ὀουρουνόβולי 'ν' ποὺ τσ' ἀκ' λουθᾷ τσῇ σκρόφας εὐτεινῆς! Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Συνών. γουρουννοθέμι, γουρουννομάζωμα, χοιροβόλι.

γουρουνοβορός ὁ, ἐνιαχ. γ'ρουνουβορός Θεσσ. Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ἐκ τῶν οὗς. γουρούνη καὶ ὀβορός.

Ἡ μάνδρα τῶν χοίρων ἐνθ' ἄν. Συνών. γκούτσα, γουτσινοκούμασο, γούβα 6ε, γουρουνα-

